

Beleids spiegel

FYSIEKE BELASTING

*voor zorgverleners en
medewerkers ondersteunende diensten
in de gehandicaptenzorg*

Voor meer informatie, raadpleeg:	Verbeterpunt ?	Prioriteit (< laag - - - - hoog >)	AktieBlok
	kruis aan	* * * * *	wie wat waar wanneer

A. Inschatting van de situatie

1 FYSIEKE ZORGZWAARTE

Maak een globale inschatting van de mobiliteit van cliënten in uw organisatie.
(mobiliteit: de mate waarin zij zich zelfstandig kunnen bewegen bij ADL-activiteiten)

A. zelfstandig (fysiek ADL-onafhankelijk) of met minimale hulp bij ADL (fysiek niet belastend)

%

B. niet zelfstandig mobiel, veel hulp bij ADL

%

C. kan niet of nauwelijks meewerken, vrijwel volledig ADL-afhankelijk

%

PreGO!, tip 22

TilThermometer

TilThermometer

TilThermometer

RISICO-INVENTARISATIE EN -EVALUATIE (RI&E)

2 Kwam fysieke belasting als knelpunt naar voren uit de/een RI&E?

a • voor zorgverleners

ja

nee

RI&E Zorg

• voor ondersteunende diensten

RI&E Zorg

b Hoeveel jaar geleden werd de laatste RI&E uitgevoerd?

< 1 jr. geleden

1-2 jr. geleden

> 2 jaar geleden

RI&E Zorg

3 FYSIEKE OVERBELASTING IN UW ORGANISATIE

a Komt fysieke overbelasting van werknemers voor in uw organisatie?

Ga door met vraag 3b

ja

nee, voor zover bekend komt dat bij ons niet voor

Ga door met vraag 4

Praktijkrichtlijnen RI&E Zorg
RugRadar
TilThermometer

b Fysieke overbelasting komt voor bij zorgverleners

Praktijkrichtlijnen Zorgverleners

c Fysieke overbelasting komt voor bij medewerkers van ondersteunende/civiele diensten

Praktijkrichtlijnen Ondersteunende diensten

- te weten
- keukenpersoneel
  - onderhoudspersoneel
  - administratief personeel
  - hoteldienst/facilitaire dienst
  - paramedische dienst
  - transportdienst
  - tuinonderhoud
  - gymzaal
  - zwembad
  - manege
  - linnenkamer
  - overig, nl.: .....

BeleidsSpiegel

zorgverleners en ondersteunende diensten gehandicaptenzorg

			Voor meer informatie, raadpleeg:	Verbeterpunt ?	Prioriteit (< laag - - - - - hoog >)	AktieBlok	
			kruis aan			* * * * *	wie wat waar wanneer
B. Algemeen beleid			ja	niet structureel	nee		
4	Voert uw organisatie preventief beleid op het gebied van fysieke belasting?					Toelichting BeleidsSpiegel	
a	voor de zorgverlening						
b	voor de ondersteunende diensten/civiele diensten						
	te weten:						
	• keukenpersoneel						
	• onderhoudspersoneel						
	• administratief personeel						
	• hoteldienst/facilitaire dienst						
	• paramedische dienst						
	• transportdienst						
	• tuinonderhoud						
	• gymzaal						
	• zwembad						
	• manege						
	• linnenkamer						
	• overig, nl.:						
	.....						
5	Wordt er in de begroting een post opgenomen voor het terugdringen of aanvaardbaar houden van fysieke belasting?		ja	niet structureel	nee, nooit	Toelichting BeleidsSpiegel	
6	Heeft uw organisatie een monitoringsysteem om het beleid voor fysieke belasting te ondersteunen? <i>(Bijvoorbeeld: regelmatige besprekingen met tilspecialisten, gebruik van TilThermometer en BeleidsSpiegel, enquêtes en/of registratie van zware handelingen en incidenten. Verzuimregistratie is niet voldoende!).</i>					Toelichting BeleidsSpiegel	
C. Organisatie en het primaire proces			ja	globaal	nee		
7	Zijn er in uw organisatie expliciete grenzen bepaald voor fysieke belastende activiteiten? <i>(bijv. niet zwaarder tillen dan 25 kg of cliënten die niet kunnen staan niet handmatig tillen)</i>					Toelichting BeleidsSpiegel Praktijkrichtlijnen	
a	voor tillen: het handmatig verplaatsen van lasten						
b	voor tillen/transfers van cliënten						
c	voor duwen en trekken						
d	voor werken in moeilijke houdingen (statische belasting)						
e	voor beeldschermwerk						
f	voor manoeuvreren met rijdend materieel						

		Voor meer informatie, raadpleeg:				Verbeterpunt ?	Prioriteit	AktieBlok
						(< laag - - - - hoog >)		
						kruis aan	* * * * *	wie wat waar wanneer
		ja	nee	soms 10-90%	nooit <10%			
10								
d	Voor fysiek zwaar werk voor jongere werknemers (< 20 jaar)?							
	Wordt dit altijd/meestal in praktijk gebracht?	>90%						
e	Voor het verplaatsen (tillen) van gevallen cliënten?							
	Wordt dit altijd/meestal in praktijk gebracht?	>90%				PreGO!, tip 75, 87		
f	Voor het verplaatsen (tillen) van overleden cliënten?							
	Wordt dit altijd/meestal in praktijk gebracht?	>90%				PreGO!, tip 36		
g	Voor werkhervatting na verzuim door rugklachten? (dit mag niet betekenen dat collega's extra belast worden)							
	Wordt dit altijd/meestal in praktijk gebracht?	>90%				PreGO!, tip 4, 91		
h	Voor het omgaan met zeer zware cliënten (> 120 kg)?							
	Wordt dit altijd/meestal in praktijk gebracht?	>90%				PreGO!, tip 32		
E. Training en instructie								
11	Worden zorgverleners zorgvuldig getraind/geschoold om fysiek gezond te kunnen te werken?	ja	te beperkt	nee		Toelichting BeleidsSpiegel		
a	Worden zorgverleners voordat ze uitvoerend actief worden getraind in manuele transfertechnieken?					PreGO!, tip 12, 13, 14, 66-81, 82, 98		
b	Worden zorgverleners voordat ze uitvoerend actief worden getraind in het gebruik van tilhulpmiddelen?							
c	Worden zorgverleners regelmatig getraind in het uitvoeren van manuele technieken?							
d	Worden zorgverleners regelmatig getraind in het gebruik van tilhulpmiddelen?							
12	Worden medewerkers van ondersteunende diensten die fysiek belastend werk doen voorgelicht en getraind?	ja	te beperkt	nee		Toelichting BeleidsSpiegel		
a	Worden deze medewerkers voordat ze uitvoerend actief worden voorgelicht en getraind in (til)technieken en werkmethoden?					PreGO!, tip 70, 78, 85, 86, 96, 97		
b	Worden deze medewerkers voordat ze uitvoerend actief worden getraind in het gebruik van tilhulpmiddelen en werkmaterialen?							
c	Worden deze medewerkers jaarlijks voorgelicht en getraind in het uitvoeren van (til)technieken en werkmethoden?							
d	Worden deze medewerkers jaarlijks getraind in het gebruik van tilhulpmiddelen en werkmaterialen?							
F. Hulpmiddelen								
13	Zijn er voldoende elektrisch verstelbare hoog-laagbedden, tilliften, glijzeilen e.d. aanwezig in verhouding tot het aantal en type til- en transferhandelingen en verzorgende handelingen?	voldoende	te weinig voor alle oranje risico's	te weinig voor alle rode risico's	totaal nodig	TilThermometer PreventieWijzer		
a	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;">Kruis de uitslag (rood, oranje of groen) aan en vermeld de benodigde aantallen in de totaalkolom. Gebruik daarbij eventueel de TilThermometer. De totalen zijn relevant voor het bepalen van het benodigde budget en het stellen van prioriteiten.</div>					PreGO!, tip 26,27,31		
	• tilliften					PreGO!, tip 32, 36, 63, 69, 77		
	- passieve tilliften					PreGO!, tip 63		
	- staliften					PreGO!, tip 30, 38		
	- plafondsysteem							
	• badliften							

BeleidsSpiegel

zorgverleners en ondersteunende diensten gehandicaptenzorg

				Voor meer informatie, raadpleeg:	Verbeterpunt ?	Prioriteit (< laag - - - - - hoog >)	AktieBlok
					kruis aan	* * * * *	wie wat waar wanneer
		te weinig voor alle oranje risico's	te weinig voor alle rode risico's	totaal nodig			
13	b	elektrisch verstelbare hoog-laagbedden			PreGO!, tip 42		
	c	glijlakens, glijzeilen of roldekens			PreGO!, tip 34,36,52		
	d	steunkousenaantrek-/uittrekhulpmiddelen			PreGO!, tip 59, 60		
	e	hoog-laag verstelbare douchestoelen					
	f	hoog-laag verstelbare baden					
	g	hoog-laag verstelbare douchebrancards					
	h	stasteunen (of zadelkruk, kapperskruk, bureaustoel etc.)					
	i	.....					
		.....					
14		Wordt minstens eenmaal per jaar bekeken of er voldoende hulpmiddelen zijn in verhouding tot de mobiliteit van de cliënten en de aard van de benodigde hulp?	nee, minder dan 1x per jaar	nee, nooit	TilThermometer Toelichting BeleidsSpiegel		
15		Worden deze hulpmiddelen goed onderhouden en periodiek geïnspecteerd?	nee, minder dan 1x per jaar	nee, nooit	Toelichting BeleidsSpiegel PreGO!, tip 21		
16		Wordt minstens eenmaal per jaar bekeken of er voldoende tilhulpmiddelen en werkmaterialen zijn voor medewerkers van ondersteunende diensten?	nee, minder dan 1x per jaar	nee, nooit	Toelichting BeleidsSpiegel		
17		Worden deze hulpmiddelen en werkmaterialen goed onderhouden en periodiek geïnspecteerd?	nee, minder dan 1x per jaar	nee nooit, alleen als iets stuk is	Toelichting BeleidsSpiegel PreGO!, tip 21		
18		Wordt bij de aanschaf van nieuw materiaal nauwgezet bekeken of er volgens ergonomische richtlijnen mee gewerkt kan worden?	af en toe, maar niet standaard	nee, zelden of nooit	Toelichting BeleidsSpiegel PreGO!, tip 16, 23		
G. Ergonomie van de omgeving							
19		Zijn de ruimtes en de inrichting daarvan geschikt om goed te kunnen werken?	nee, er zijn knelpunten	nee, er zijn forse knelpunten	PreGO!, tip 20, 65		
20		Is/wordt er bij bouw en verbouw rekening gehouden met de fysieke arbeidsomstandigheden van de werknemers?	ja, al voor de ontwerp-fase	ja, maar pas tijdens of na de ontwerp-fase	nee	Praktijkrichtlijnen PreGO!, tip 24	